

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 fior., pe șase luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șase luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĒ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

○ seriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrierile nerancate nu se primesc. — Manuscrpte nu se retrămit.

N^R. 108.

Vineri 29 Iunie (11 Iulie)

1884.

Din cauza sĕrbătorii s. Apostoli Petru și Pavelū, țiarulū nu va apăre decâtū Sâmbătă sĕra.

Nou Abonamentū

la

„Gazeta Transilvaniei.”

Cu 1-a Iuliu st. v 1884 sĕ începe unū nou abonamentū, la care invitămū pe onorații amici și sprijinitori ai fōiei nōstre.
Abonamentulū: **Pentru Austro-Ungaria** cu posta: pe trei luni 3 fl., pe șase luni 6 fl., pe unū anū 12 fl. **Pentru România și străinătate:** pe trei luni 9 franci, pe șase luni 18 franci, pe unū anū 36 franci.

Rogămū pe d-nii abonați ca se binevoiĕscă a-și reînoui de cu vreme prenumĕrările pentru ca trāmiterea țiarului sĕ nu sĕ ĭntrepu.

Administraținea „Gazetei Transilvaniei.”

BrașovŪ ĭn 28 Iunie (10 Iulie).

Este din multe puncte de vedere interesantă revista ce-o face „Pester Lloyd” de Marți asupra rezultatelor *mișcării naționalităților nemaghiare* la alegerile din anulū acesta.

Se ĭnțelege că organulū oficiosū alū guvernului vede ĭn tōte părțile numai ĭsbĕnde guvernamentale. Naționalităților, ȓice elū, nu le-a succesū cu tōte silințele, ce și le-au datū unele din ele, de a câștigă o pozițiune mai ĭnsemnată. Nicī una din partidele maghiare nu s'a gĕnditū seriosū se ĭnceiă vr'unū pactū deosebitū cu naționalitățile. ĭntre naționalități ĭnăeși nu s'a manifestatū *nicī cea mai mică solidaritate*. Din contră de astă-dată s'a vĕșutū pentru ĭntăia ōră ĭn șirurile naționalităților o seriosă apropiare de pozițiunea partidelorū maghiare „credinciose statului.”

Intr'adevĕrū, dĕcā amū avĕ ĭn vedere numai rezultatele dobĕndite de guvernulū ungu-rescū la alegeri, cu deosebire ĭn ținuturile lo-ecuite de Nemaghiari, și dĕcā nu amū scī cum și cu ce mijlōce s'au câștigatū, amū trebui sĕ dămū tōtă dreptatea foilorū opoziționale maghiare, carī ȓicū, că regimulū d-lui Tisza este susținutū aȓi numai de cātră naționalitățile nemaghiare.

Cunōsemū ĭnsĕ prea ĭndestulū modulū cu care ĭși prepară d-lū Tisza ĭnvingerile; scimū că ĭn Ardĕlū domnesce o stare excepțională și că ĭn urma rezistenței passive a Romānilorū guvernulū este stăpānū absolutū pe tōte cercurile electorale ardelenē, luāndū afară câteva opoziționale săsesci și sĕcuiesci; scimū mai departe cum se facū alegerile și câtū de mare a fostū violința, terorismulū și corupțiunea, ce s'a pusū ĭn lucrare ĭn favōrea candidațilorū guvernului — de aceea ȓicemū: nu pe naționalitățile nemaghiare sĕ razimă guvernulū lui Tisza, ci numai și numai pe *despotismulū*, ce l'a ĭntrodusū și care ĭlū susține cu tōte mijlōcele, legale și nelegale.

Constatāndū acĕsta nu putemū sĕ nu adaugemū, că acĕstū despotismū nu s'ar ĭncumētă aș redicā capulū cu atăta cutezanță dĕcā naționalitățile nemaghiare ar fi luptatū de 14 ani ĭncōce cu mai multă rezoluțiune și energiă și ĭn strīnsă solidaritate contra lui. Dĕcā foile guvernamentale susținū aȓi cu bucuriă, că naționalitățile, țiară de o mică ĭncercare, care a rĕmasū fără rezultatū, nicī nu s'au gĕnditū a se apropiā de o-laltă ba că chiar ĭn sīnulū lorū s'au ivitū neĭnțeleșeri și desbinări mai multū sĕu mai puținū ĭnsemnate, ele vorbescū din nenorocire unū adevĕr durerosū pentru ōri ce patriotū adevĕratū.

„ĭntre Sĕrbī și Romāni — ȓice „Pester Lloyd” — existau odiniōră legăturī mai strīnse, carī acum

au fost rupte.” Cātū pentru relațiunile dintre Sașii și Romānii ardelenī adauge aceeași fōie: „Pe câtū scimū noi s'a ĭncercatū, pe cale publicistică numai, a se face o apropiare ĭntre Sașii și ĭntre Romānii pasiviști; dĕr cei ce cunoscū câtū de puținū starea lucrurilor ĭn Ardealū au trebuitū se vĕdă ĭndată, că aici se plānuia o alianță absolutū ĭmposibilă, care nu putea avĕ nicī unū rezultatū practicū. Conducătorii sași ar fi trebuitū sĕ-și pĕrdă mīntea cu totulū, ca se crĕdă, că o alianță cu Romānii pasiviști pōte fi mai favorabilă pentru gīntea lorū dĕcātū o ĭnțelegere cu Maghiarii.

După ce arătă câtū de cu mīntea au fostū Sașii, că nu s'au aliatū cu Romānii „Pester Lloyd” arată, că ei sunt singura fracțiune națională ĭn dietă, care pōte pretinde pe basa numĕrului deputațilorū, din care se compune, a fi luată ĭn considerațiune, dĕr cu tōte astea ei nu posedū *nicī-o greutate politică*.

Politică Sașilorū din Ardĕlū, care nu e nicī albă, nicī nĕgră, nu merge nicī cu naționalitățile, nicī cu guvernulū, acĕstă politică șovăitoare și stĕrpă n'a pututū ĭntĕmpina o condamnare mai aspră, dĕcātū aceea, ce i-o face fōia oficiosă din Pesta, declarāndū cu ironiă că n'are nicī o valōre reală.

Nu este loculū aici de a discuta, dĕcā pentru Sașii ardelenī este mai bine de a lāsă se fie luați ĭn batjocură de cātră foile guvernului sĕu se valoreze și deputații lorū ceva reprezentāndū o idee practică și sănĕtosă, care sĕ-i unĕscă ĭn solidaritate cu Romānii. Cu acĕsta ĭmportantă cestiune ne vomū ocupā de altă dată mai pe largū. Ajunge, dĕcā vomū constatā aȓi că multū promisa și căutata ĭnțelegere a Sașilorū cu Maghiarii nu se mai face și că ĭn ĭmprejurările de față mai curĕndū sĕ vorū ĭnțelege Sașii și de trei ōri cu teribili pasiviști romāni, dĕcātū odată cu Maghiarii.

ĭn ceea ce privesce mișcarea dintre Romāni „Pester Lloyd” vede ceriulū mai ĭntunecatū de nuori; conducerea poporului romānū, este ĭn mână ĭntransigențilorū, cu tōte că ĭci colo a fostū alesū și cāte unū mamelucū de ai d-lui Tisza. De aceea, ȓice țiarulū pestanū, agitațiunea desfășurată ĭn campania electorală, va resunā ĭncă multă vreme ĭn inimile Romānilorū și va provocā astfelū *mĕsurī de precauțiune și de apĕrare din partea puterei de statū*.

Sĕ mângăie ĭnsĕ oficiosulū unguurū cu aceea, că și acĕstă agitațiune romānă a rĕmasū ĭn cele mai multe casurī făr' de rezultatū și că apostolii ei de multe ōri n'au fostū ascultați de poporū.

Mângăie-se cei dela „Peste Lloyd” cum vorū putĕ. Noi ĭncă avemū o mângăiere, care ne face sĕ primimū cu ĭncĕdĕre și cu speranță ĭn viitorū; Poporulū romānescū ĭn totulitatea lui a doveditū, că este consciu de nedreptatea ce i se face, a doveditū că este pĕtrunsū numai de unū gĕndū, acela de a rĕsturnā despotismulū unguurescū.

Odată pĕtrunsū de puterea și ĭnsemnătatea sa, acĕstū bravū și lealū poporū va deveni unū factorū, care va rĕsturnā tōte calculele, ce și le facū aȓi puternicii țilei. Mĕsurile ce le vorū lua ei contra nōstră vorū ĭntări numai legătura dintre noi și țiuva nu mai este departe, cānd minciuna va trebui se cadă și adevĕrulū va triumfa.

Sciri telegrafice.

(Serv. part. alū „Gaz. Trans.”)

Cairo, 10 Iulie. — Sgomotele, că ĭn Boulak s'ar fi ivitū casurī de coleră, se desmintū ĭn modū oficialū.

Constanța, 10 Iulie. — Scirile, că s'ar fi ivitū casurī de bōlă și de mōrte de coleră, sunț neĭntemeiate.

Paris, 10 Iulie. — De alaltăeri sĕră până eri diminĕță au fostū 9, ĭn Marsilia 9 și ĭn Toulon 6 casurī de coleră.

Constanța, 10 Iulie. — ĭmpĕratulū Wilhelm a sositū eri sĕră; a plecatū mai departe la ĭnsulă Mainau.

Cronica țilei.

Comisunea pentru taxarea dării pe venitū va cercetā reclamațiunile: Vinerī ĭn 11 Iulie a legătorilorū de cārti, tipō și litografilorū, petrarilorū, fānarilorū, notarilorū r., depozitarilorū de cārțunī de pĕtră, ascuțitorilorū, opticienilorū, lăcātușilorū, comercianților de cāi, profesorilor de musică, de limbī, de desemnū și de pianee, precum și a proprietarilor de ĭnstitute. Nr. 1207-1270.

*

Ni se scrie din Beiușū că esamenulū de maturitate la liceulū romānū de acolo s'a terminatū la 5 Iulie sĕra. Dintre 20 maturisanți, unulū a eșitū maturū cu eminentă, 4 maturi cu bine, 11 maturi, unulū a fostū respinsū pe 2 luni, ĕră unulū pentru totdeuna; 2 nu s'au supusū la esamenū. Directorulū Petroviči a datū limbii romāne, care e limbă de propunere, loculū primū ĭntre studie. După terminarea conferinței, elū ĭnsuși a anunțatū rezultatulū esamenului, ținĕndū o cuvĕntare frumosă, și ȓicĕndu-le ĭntre altele, că așteptă dela dĕnșii sĕ fie ōmenī onești și morali, sĕ-și iubĕscă religiunea, limba și națiunea lorū, căci acĕsta nu ĭmpedecă totū odată sĕ fie și bunī patrioți, și că acĕsta nicī că li-o pōte luā ĭn nume de rĕu, dĕcātū numai unii șovinisti.

*

„Ellenzek” dase ĭn Nr. 158 scirea, că ĭn Ludoșulū mureșanū s'a ivitū unū casū de coleră. Subprefectulū, printr'o telegramă, desmīntē acĕstă scire. Ţiarulū unguurescū susține ĭnsĕ și acum, că ĭn adevĕrū a fostū unū casū de coleră nostras, și că mai bine ar fi sĕ se ia mĕsurī energice, dĕcātū sĕ se trimĕtă astfelū de telegrame.

*

Din Timișōra se scrie, că ploile au ĭncĕtatū; cu tōte acestea se află ĭncă sub apă 5000 de jugere de pământū, ale cărorū sĕmĕnăturī sunț cu totulū nimicĕ.

*

Ţiarulū parisiānū „ĭntransigeanț”, redactatū de d. Henri Rochefort, vorbindū despre agitațiunile studenților din Romānia, spune că una din cauzele principale e purtarea Ungurilor din Cluși ĭn Transilvania — „Romānia unguurescă” — față cu patriotică junime romānă. ĭn legitiima sa ĭndignațiune, junimea din Romānia a protestatū ĭn contra agresiunei unguuresci. Pe lângă acĕsta, fiindū și alte cauze s'au produsū acele agitațiuni.

*

O fōiă unguurescā scrie: După cum povestescū prefectii și după cum de toți este sciuțū, i s'a datū fiecărui candidatū guvernamentalū cāte 4000 fl., pentru alegerile trecute. Au fostū 328 candidați; suma dată face dară 1,432,000 fl. De vreme ce mulți candidați au cheltuitū ĭnsĕ mai multū de 4000 fl., suma se socotesce, că trece peste douĕ miliōne.

*

La 8 Iulie au fostū ĭn Bucovina alegeri dietale. Partida romānă e de partea guvernului și de aceea se așteptă ca candidații ei sĕ fi eșitū mai ĭn tōte colegiurile electorale.

*

D-nii Moceanu și Velescu au plecatū eri ĭmpreună cu șese școlari ai lorū la Berlin, sĕ se unĕscă cu Petrescu gimnasticulū romānū, ce petrece acolo. ĭmpreună vorū trece prin Paris, unde se vorū oprī cāțava vreme; apoi se vorū scobori peste Pirane la Madrid, sĕ arete și fraților Spanioli frumoselē nōstre joci. Norocū bun!

*

Archiducele Wilhelm a dat pentru inundații din Galiția 600 fl.

Din Viena se scrie, că un grădinaru Iónu Cosacu a fost osândit la închisoare grea de șese luni, pentru că a sâvârșit păcatul bigamiei.

„România“ spune, că în Giurgiu s'ar fi ivit mai multe cazuri de coleră.

O telegramă din Berlinu adresată țiarului „La France“ anunță, că din castelul dela Varzin s'au furat printului Bismarck hârtii de ale familiei. Poliția a început imediat investigațiunile, și o d-șora Clara M., bănuită de a fi comisă acestu furtu, a fost arestată. Ce misteru va mai fi și acestă afacere?

În Berlinu va apărea o mică „Istoria a Rusiei“, scrisă în versuri, în formă de satiră de Tolstoi.

Guvernul belgianu are de gând să încredințeze supravegherea instrucțiunii comitetelor școlare, ce se vor alege prin votare de cătră tații și mamele de familiă. În modul acesta femeilor li se deschide drumul d'a intra în viața publică. În curându le vom vedea și la alegeri. Preoții știu, că femeilor au de a mulțami multe isbânde.

În unele școlu din Berlinu s'a introdus o inovațiune unică în felul său. Copiilor din școlă, cari sunt încă în fragedă etate, li se dă între pauze să bea, în locu de apă, lapte de vacă pentru unu prețu de 5 pengi de pâharu.

La 9 Iulie s'a deschis Sculpina sârbescă. Ministrul președinte sârbescu Garacianin a fost decorat de M. S. monarhul nostru cu marea cruce a „Ordinului Leopold.“

Ministrul de finanțe alu Spaniei a prezentat la 13 Iunie camerei deputaților proiectul de bugetu pe 1884/85. Veniturile sunt calculate la 880,331,420, er cheltuelile la 880,306,973 pesetas.

În Stockolm a apărut unu volumu de „Poesii în versuri și prosă“, de August Strindberg, care face mare șgomotu în țările scandinave din pricina talentului, ce dovedește autorul, precum și din pricina ideilor sale nihiliste. Între alte versuri scrise e și unu imn în onoarea dinamitei.

Din Berlinu se spune, că consiliul miniștrilor va hotări câtu mai de grabă terminul alegerilor pentru „Reichstag.“ Noulu parlamentu se va conchema pe la începutul lui Novembre.

După o statistică din 1880, în Belgia, care are o populațiune de 5,200,000, erau în acelu an până la 31 Decemvre: 6062 preoți, 4120 călugări și 21,242 de călugărițe.

În camera lordilor din Londra se va debata în curându proiectul de lege, care se permită căsătoria între cumnați, adică unu bărbatu să potă lua de soție pe sora femeii răposate.

În Algeria s'a ținut o adunare poporală de 600 persone, care a hotărît să se întemeieze o „ligă francesă“ pentru desființarea decretului Cremieux, ce stabilea egala îndreptățire politică a jidovilor.

Franța se îngrijese să fie gata de acțiune pentru casul cându China îi va respinge cererea făcută în numele ei de Patenotre. Să pare că flotele sale vor ocupa insula Formosa, ce nu vor lăsa-o din mână, până ce nu li se va împlini acestă cerere. Se crede, că Patenotre va fi tare dibaci întru împlinirea misiunii sale și va duce lucrul la bunu sfârșit și pe cale pacifică.

Vestea, că orașul Debbach a fost atacat și cucerit, de rebeli, după cum se știe nu e adevărată. Lui „Daily Telegraph“ i se anunță de altă parte, că succesele mai din urmă ale Madiului au înmulțit în mare măsură numărul aderenților lui.

O telegramă a mudirului din Dongola anunță, că Debbach a fost atacat la sfârșitul lui Iunie de 13,000 de insurgenți. Atacul, după o luptă crâncenă, a fost respinsu cu mari pierderi de ambele părți.

D. Aurel de Muntenu, candidat de advocatură în Mediașu, a provocat la duetu pe profesorul liceal de acolo d. Albert Herzog, pentru atacu de onore. Profesorul a refuzat a da satisfacțiune, fără a și putea motiva acestu refuz.

Unu corespondent vienescu dela „Gazeta narodowa“, ce apare în Lemberg dojenese pe locuitorii capitalii

austrice, din pricină că nici unul dintre ei nu ar fi dat nici măcaru unu crețaru pentru inundații din Galiția. Dojana e pe nedreptu făcută, de vreme ce ajutoarele date din capitală se urcă la 27,251 fl.

Prigonirile Românilor munteni pentru serbarea zilei de 3 (15) Maiu.

Intregalde, în 10 Iulie.

Nu mai putem răbda! Suntem necesități a ne exprima astfel. Nu mai există nici o mângăere și o dreptate pentru noi în acestu stat poliglot.

În 30 Iunie au fost citate 7 persone la judecătoria reg. cercuală din Aiud, pentru aniversarea zilei de 3 (15) Maiu. Au fost inculpate 4 persone, dintre cari sunt: înv. Ioanu Domșia ca agitator și d-nii Cosma Paulu preot în Necelesci, Ioanu Nestoru parochu în Intregalde și Nicolau Nestoru teologu. La 8 1/2 ore a. m. se prezentară înaintea respectivei judecătării, unde fu de față și procurorul reg. Henter Gábor ca ascultator în numele regimului.

Adresându-se cătră judele cercualu Csernatoni Vajdutz astfel s'a exprimat:

„Onorată judecătoria cercuală reg! Eu în numele Escelentei sale domnului ministru te convoc în numele legii, a lua în cercetare criminală pe respectivi ca agitatori în contra ideii de stat maghiar.“

După aceea luă unu număr din „Kolozsvári Közlöny“ în care se află publicată corespondința din Nr 72 alu „Gazetei“, cetind și „Gazeta“ numărul memorat cetind în secret și informațiunea denunțătoare a subprefectului. Apoi provocă pe înv. Domșia să spună însemnătatea zilei de 3 (15) Maiu.

La punctul acesta a răspuns:
„Eu ca înv. și am funcționat 8 ani, și încă în mai multe comune, și această aniversare în totu loculu s'a serbat; dar nu s'a publicat în totu loculu în țiare. În opidulu Ighiu s'a serbat în totu anul, fără întrerupere, și s'a publicat în țiare totdeauna; și n'au fost opriri, nici s'a tras la răspundere nimenea, ca cum suntem noi acum, ba în acestu anu a asistat și d. subprefectul până în fine; și totuși nu li s'a făcutu nici o imputare, ca nou; și decă sunt paragrafi de lege, de ce nu sunt opriri? Nu aveți lege despre acestă, că i-ați fi oprit; ba însă i-ați fi pedepsit. Apoi noi domnii procurori sârbam și această pentru a aduce rugăciuni pentru toți aceia, cari au repausat pe câmpulu de luptă, pentru apărarea tronului și deslegarea lanțurilor iobăgiei, care serbare și domni Maghiari o serbeză; și prin urmare noi, decă am serbat-o, nu am serbat-o din acelu incidentu, ca să agităm poporul spre a face revoluțiune, cum țic D-ta d-le procuroru. Acestă nu este adevăratu.“

„Și pentru ce se face parastasul? Și ce însemnătate are?“

La acestu punctu i-a răspuns:
„Noi Români, d-le procuroru, totdeauna cându aducem rugăciuni pentru cei morți, de regulă trebuie să se pregătescă unu parastas. Și noi acelu parastas l'am pregătit întru amintirea acelu eroi, cari au murit pe câmpulu de luptă; er nu în contra statului, cum țic D-ta d-le procuroru. Nu-i adevărat!“

„Sindardele cine le-a făcut? Și cine le-a pus pe turnulu bisericii și în curtea școlii? Și pentru ce s'au pus în locurile amintite?“

La acestea i-a răspuns:
„Eu sindardele nu le-am făcut, nici nu știu cine le-a făcut, și nici am interesu de a ști. Apoi cine le-a pus în acele locuri nu știu, se poate să le fi pus unii copii, dar nu din ordinul meu, cum țic D-ta d-le procuroru. Și că în ce semn, aceea știu că în semn de dolie se folosesc, er nu pentru agitarea poporului spre a se face revoluțiune, cum țic D-ta d-le procuroru. Acestă nu-i adevărat!“

„Orațiune cine a rostit-o? Și despre ce s'a rostit? Și nu s'a vorbitu despre Unguri și despre Ianu?“

La acestea îi fu răspunsul:
„Orațiune n'a rostit decă d-lu teologu Nicolau Nestoru; și n'a ținut nițicu contra statului, nici contra Ungurilor.“

„Și cine a publicat corespondința din Nr. 72 alu „Gazetei“?“

„Aceea corespondința eu am publicat-o, dar nu din acelu incidentu răutăcios, ci am scrisu aceea ce s'a înțeles, pentru care cred că n'am comis nici unu rău statului maghiar. Și pentru aceea avem țiare, ca cele înțelepte trebuie publicate; apoi eu conchid d-le procuroru, că prin acestă n'am vătămat statulu, nici pre domni Maghiari.“

Provocându și pe consoții înv. și teologului, toți au răspuns fără nici o frică, cugetându ori ce va fi cu noi, vom suferi fiind-că Românilu știe a suferi, după ția poetului:

Orî câtu timp Românu voiu fi,
Nu mă temu că voiu peri.

După mai multe discuțiuni și încercări nelegale, domnul procuroru a propus: că ceilalți sunt mântuiți, fiind-că dânsii numai la inițiativa d-lui Domșia au făcutu astfel, și prin urmare nu sunt vinovați: ci numai înv. Domșia, fiind-că și „Gazeta“ îl dovedește, și așa.

„Eu în numele legii propun, că să se fie pedepsit cu 200 fl și 15 zile areștu.“

Domnul jude Csernatoni Vaidutz aduse sentința la 50 fl și 10 zile închisoare.

Provocându-l să răspundă, decă mulțămitu este cu judecata d. Domșia, veți bine, nefiind mulțămitu, astfelu a dechiarat:

„Onorată judecătoria cercuală reg. Eu cu sentința ce mi-ați pronunțat nu sunt mulțămitu: de ore-ce eu, decă am publicat în „Gazeta“, n'am calumniat statulu maghiar, nici națiunea maghiar. Dovedi nu aveți că eu am agitatu poporul muntenu să alerge la serbarea zilei memorate. Apoi d-lu procuroru vorbește ceea ce i-a comunicat denunțatorul, care prin denunțaru cugetă

că-și va face merite, ca să nu fie destituit, fiind-că cuaficiatiune nu posedă și n'are alte aspirațiuni.“

Aceea se știe, că făcendu excursiuni prin popor l'a sedus prin unele cuvinte amăgitoare și poporul alunecă de spune ceea ce nu-i. Duce poetulu:

„Pre voi vă nimiciră a pismei răutate,
Și orba neunire la Milcov și Carpați.“

Mai poate sustine cineva, că există dreptate pentru noi Români în acestu stat poliglot, decă am ajuns și acestu timp, ca Românilu și atunci cându aduce rugăciuni lui D-șu pentru sufletele morților să fie pedepsit.

Votare secretă la alegeri.

„Egyetértés“ în numărulu său din 6 Iulie scrie următoarele:

Acuma cându prin țiare cetesc atâtea programe, pline de promisiuni, făcute alegerilor, că se va ameliora legea electorală, ne umple de bucuria artikulului, ce l'a scrisu ieri în „N. P. Journal“ Franciscu Pulszky, artichu, în care se vorbește despre introducerea votării secrete:

„Se nu ne îmbetăm cu apă rece, ci să mărturisim sinceru, că, de ori ce partid am fi, până cându nu vom modifica votarea pe față în votare secretă, până atunci în Ungaria nu vor fi adeverate alegeri de reprezentanți, ci numai o falsă alegere de deputați. Basa parlamentarismului este votarea secretă. Pe lângă votarea cum se face astăzi, nu se poate delatură influințarea nelegală, oficială, nu se pot delatură corupțiunile, tractările cu mănări și beuturi.

„Anglia a primitu votarea secretă deja în 1868 prin sancționarea noului „Parliamentary Elections-Act“, și dovada, că totă Europa așa gândesc, este împurarea, că afară de Spania și de Ungaria, deputații pretutindenea prin votare secretă se alegu.

Votare secretă este în Anglia, Franța, Belgia, Hollanda, Portugalia, Germania, Italia, Norvegia, Svedia, Helveția; prin votare secretă se alegu deputații în Austria. În Grecia, România, Serbia, Bulgaria încă se obicinuesc votarea secretă; numai în parlamentulu de ordinoră alu Turciloru, se trimiteu deputații aleși cu votare pe față, ca la noi. Unu exemplu mai invederat decătu acesta e de prisos.

Lumea cultă de multu a osindit votarea pe față; ea numai în Ungaria și în Spania s'a mai păstrat, pentrucă guvernele acestor țeri voiesc majoritatea cu ori ce preț, și acesta mai ușor prin votarea pe față se poate câștiga. Niciodată unu guvern în Spania n'a căzut în urma alegerilor. Pe rându dispune de majoritate în Spania: Concha (sub Isabela), Prim, regele Amadeo, Serrano, Zorila, Castellar, P. Nargall (republica confederată), Martinez Campos, Canovas (sub domnia lui Alphons XII), érasî Campos, apoi Sagasta și acum érasî Canovas. — Don Carlos forțe nimeritu a răspunsu unui bărbatu de stat francesu, țicendu-i:

„Lăsați-mă să intru în Madrid, și parlamentulu viitoru alu meu va fi.“

Astfelu mergu lucrurile și la noi; de la 1867 încoco n'a fostu nici o alegere de deputați, la care guvernulu se fi căzut. Andrassy, Lónyay, Tisza totdeauna au obținut la alegeri mari majorități. Fie mâne X. prim-ministru, și „voiescă“ numai seriosu, de siguru și d. X, va avé majoritatea. Nu există mișelie, nu brutalitate. pe cari votarea pe față nu le-ar suferi pe lângă sine.“

De lângă castelul lui Rareșu, 29 Iunie.

Ómenii cărora patima lea întunecat judicatul, nu știu să urmeze pe căile adevăratei
Rossnet.

Aceste cuvinte ni le-am revocat în memoriă cetind în zilele trecute corespondința cu data Bethleann 19 Iunie 1884, publicată în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 92 și subsemnată de „Unu poporanu.“ În interesul adevărului și în numele adevăraților poporeni venim a te ruga, d-le Redactoru, a da ospitalitate în colonele prețuitei „Gazete“ următoarele rânduri:

Precum se cunoște din ția corespondința, în Bethleann la 13 Iunie n. n'a fostu alegere, ci o simplă denumire a deputatului cu aclamațiune. Momentuositatea zilei a statu din banchetulu, ce l'a datu deputatulu. Invetatorulu romanu, care a causat durere așa de mare d-lui poporanu, a participat la banchetulu din 13 Iunie. Acesta a făcut-o: a) că fostu instructoru la comitele dela Brașov Bethlen András, înrudit cu deputatulu Bethleannului, și a fostu invitat din partea aceluia, ca simplu óspe; Așa dară din punctu de vedere socialu și alu buniei cuvințe, er nici decătu din convingere politică s'au intențiune de a se rupe de poporul său; b) ca se ușureze — barem în parte — situațiunea cea critică în care se află școlă sa, unde de unu pătraru de secolu ș esclatu ca unu „adevăratu“ și nu „poreclitu“ luminătoru alu poporului. Va fi destul a aminti ca școlă sa este de modelu și are în față o școlă ung. de stat.

Cumcă invetatorulu din cestiune ar căuta salarie mari și decorațiuni, sunt vorbe góle; dovedescu faptulu

Cursul la bursa de Viena
din 9 Iulie st. n. 1884.

Rentă de aur 6%	122.15
Rentă de aur 4%	91.—
Rentă de hârtie 5%	87.95
Imprumutul căilor ferate ungare	142.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	96.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	118.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	102.25
Bonuri rurale ungare	101.50
Bonuri cu cl. de sortare	101.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	101.—
Bonuri cu cl. de sortare	101.—
Bonuri rurale transilvane	101.25

Bonuri croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinu ung.	99.—
Imprumutul cu premiu ung.	115.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.—
Renta de hârtie austriacă	80.40
Renta de arg. austr.	81.45
Renta de aur austr.	102.90
Losurile din 1860	135.—
Acțiunile băncel austro-ungare	855.—
Act. băncel de credit ung.	299.50
Act. băncel de credit austr.	299.40
Argintul — Galbină împărătesc	5.76
Napoleon-d'or	9.68
Mărci 100 imp. germ.	59.60
Londra 10 Livres sterlinge	121.90

Bursa de București.

Cota oficială dela 26 Iunie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 93 1/2	vënd. 94 3/4
Renta rom. amort. (5%)	94 3/4	95 1/8
convert. (6%)	96 1/2	97 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	33	33 1/2
Credit fonc. rural (7%)	102 1/2	105 1/2
" " (5%)	90	93
" " urban (7%)	101	105
" " (6%)	97 1/2	101
" " (5%)	87 1/2	90 1/2
Banca națională a României	1375	1385
Ac. de asig. Dacia-Rom.	330	335
" " Națională	234	235
Aur	450.	5 1/5
Bancnote austriace contra aur	2.07.	2.09

Cursul pieței Brașov
din 10 Iulie st. r. 1884.

Bancnote românesce	Cump. 9.23	Vënd. 9.24
Argint românesc	9.20	9.24
Napoleon-d'or	9.67	9.69
Lire turcesce	10.90	10.96
Imperiali	9.90	9.96
Galbeni	5.63	5.67
Scrisurile fonc. Albina	100.50	101.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere complete din „Gazeta” dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe un jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c. sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcatu dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., er pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.”

Tarifa ananțurilor și inserțiunilor

în „Gazeta Transilvaniei.”

Ananțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à . „ — „ 10

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 or	10%
" " " 5—8 "	15%
" " " 9—11 "	20%
" " " 12—15 "	30%
" " " 16—20 "	40%

Dela 20 de repetiri în sus 50%

Pentru ananțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 1/13 Mai 1884.

Nr. 7126—1884.

2—3

Publicațiune.

Să aduce la cunoștința publică, cumcă consignațiunile de conscriere trimise de d-lă subcomite prin esmisul din 26 Iunie a. c. Nr. 5.390 referitoare la solvirea sumelor pentru eliberarea dela construirea drumurilor pro 1884 se află din 14 până în 22 Iulie a. c. înainte de prânđu dela 8—12 ore și după prânđu dela 3—5 ore în oficiolatul orașenesc de dare spre esaminare din partea fie-cărui, și acele partide, cari prin acesta conscriere se sânt neindreptățite, au să-și asternă observațiunile în scrisu cel mai târziu până în 31 a lunei curente, după prânđu la 3 ore, subscrisului magistratului.

Se provocă totu-deodată toți posesorii de case, posesorii de animale de înhamat și înjugat și partidele supuse dării în urma unui câștig de sine stătătoru, ca spre scopul prescrierei câtu are să dea pentru construirea de drumuri, să se înfățiseze cu cărticelele de dare la oficiolatul orașenesc de dare până la 31 Iulie a. c.

Sumele pentru eliberarea dela construirea de drumuri, din cari pentru fie-care animalu de înhamat și înjugat sunt de a se solvi 3 fl. 60 cr. pe când din partea fie-cărui altu posesoru îndatorat la concurență pentru construirea de drumuri sunt de a solvi 2 fl. 40 cr. — au de a se așterne cel mult până în 15 Augustu a. c. la cassa oficiolului orașenesc de dare neacceptându-se solviri parțiale.

Cu 16 Augustu a. c. începându sunt a se încassă aceste sume restante pe caleu execuțiunei, fără ca se premergă vr'o admonițiune.

Brașov în 15 Iulie 1884.

Magistratul orașenesc.

Crâsnicul Zevedeu Cădelniță

în sinodul archidieceșan din strada Măcelarilor.

„Calicul” din 1 Augnstu a. c. va tracta eschisivu despre experințele crâsnicului Zevedeu Cădelniță, câștigate în sinodul archidieceșan gr. or. din Sibiu și va fi îndoit mai mare, decâtu numerii ordinari.

Abonenții „Calicului” voru primi acestu număr extraordinariu în condițiunile abonamentului anualu său semestralu. Deschidem însă pentru acestu număr, redigiatu de Urzică Scandalografescu, unu abonamentu specialu, cu prețulu de 30 cr. său 70 bani și destinămu întregu venitul curat, în părți egale pentru:

I. Societatea „Concordia” din Blaj;

II. Premii în favorul „Chorurilor plugarilor români din Ungaria și Banat.”

Abonamentele la acestu număr extraordinaru la „Calicul” se potu

face la ori-care librăria din țeră și străinătate său dea-dreptulu la noi până în 8 Augustu st. n.

Totodată deschidem unu nou abonamentu la „Calicul” pe al doilea semestru 1884, cu 1 fl. 50 cr. său 3.50 franci. Esemplare complete dela începutulu anului costă 3 fl. său 7 franci.

Din anul 1883 mai posedem 24 esemplare complete à 1 fl. 50 cr. său 3.50 franci.

Cei ce voiți a rîde, prenumerați „Calicul,” și care nu va rîde, au la-i matură de săpă și lopată.

Colectanții de abonamente primesc unu rabat de 10%.

Administrațiunea „Calicului.”

5—30

Magazin de încălțăminte

„CIȘMA ROȘIE” Strada Căldărarilor 540.

Comande după măsură

se voru efectua din materialu solidu, și cu prețuri moderate.

Subscrisulu am onore a recomandă onoratulu publicu, Magazinulu meu de încălțăminte pentru bărbați, dame și copii, cu prețurile cele mai moderate.

Asemenea recomandă onoratulu publicu depositulu de pălării pentru bărbați și copii cu prețuri reduse.

Comande pentru străinătate se primesc și se efectuează promptu și cu prețuri moderate.

G. Orghidan.